

Asia: VM/1229/00.01.00.01/2017

Avoimen hallinnon 4. toimintaohjelman luonnos 2019-2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry ottaa lausunnossaan esille seuraavat asiat Avoimen hallinnon toimenpideohjelmaluonnoksesta vuosille 2019 – 2023.

Kokonaisuudessaan nelivuotisen toimenpideohjelman tavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja ohjelman kesto on pitkäjänteisen kehittämisen näkökulmasta järkevä. Kansalaisten tasavertaisia osallistumismahdollisuuksia ja luottamuksen tukemista lisäävästä Avoin hallinto -hankkeen tavoitteista ja toimenpiteistä olisi hyvä viestiä tehokkaammin, jotta tieto hankkeen olemassaolosta ja toiminnasta saavuttaisi kansalaiset laajasti. Ohjelmassa tunnistetaan kiitettävästi kansalaisjärjestöjen rooli osallisuuden mahdollistajina ja luottamuksen rakentajina.

Kansalais- ja järjestötoiminnan toimintaedellytysten ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi ehdotamme kansalaisjärjestövaikutusarviointia osaksi lainsäädäntövalmistelua ja hallinnon uudistustyötä. Kansalaisjärjestövaikutusarvioinnissa otetaan huomioon järjestöjen ja yhdistysten toiminnan ja resurssien monimuotoisuus päätöksiä tehdessä. Suomessa on PRH:n Yhdistysrekisterin mukaan noin 100 000 yhdistystä, joista suurin osa toimii vapaaehtoisresurssein. Toiminnan jatkuvuuden kannalta on oleellista, että vapaaehtoisten työmäärää ei lisätä erilaisin hallinnollisin vaatimuksin. Esimerkkinä tästä Tulorekisterin käyttöönotto vuoden 2019 alussa, jonka myötä pienten yhdistysten velvoitteiden määrä kasvoi.

Virkakielen ymmärrettävyyden lisäksi on tärkeää, että eri hallinnonalojen käsitteet ja prosessit ovat yksiselitteisiä kansalaisen näkökulmasta. Asioitaan hoitavan kansalaisen haasteena ei ole pelkästään se, että hallinnon toiminta ei ole ymmärrettävää, vaan että eri hallinnonaloilla käytettävien käsitteiden merkitys saattaa olla kansalaisen velvoitteiden kannalta erilaisia. Esim. työvoimahallinnon, sote-palveluiden ja kelan kanssa asioidessa, voivat samasta elämäntilanteesta saadut ohjeet ja päätökset aiheuttaa ristiriitaisia vaatimuksia kansalaiselle. Eri hallinnonalojen yhteistyötä tässä asiassa on lisättävä ja käytetty kieli ja ohjeistukset tulee olla selkeitä ensisijaisesti kansalaisen näkökulmasta, ei tietyn hallinnonalan lähtökohdista käsin.

Toimenpideohjelmassa viitataan virkamiesten jaksamiseen olla ja toimia avoimesti työssään. On tietenkin hyvä asia, että ylipäättänsä työelämän kehittämiseksi paneudutaan työhyvinvoinnin ja jaksamisen kysymyksiin, niin virkamiesten kuin muidenkin työntekijäryhmien osalta. Tässä

yhteydessä herää kuitenkin kysymys, onko avoimuuden toteutuminen riippuvaista nimenomaan jaksamisesta. Avoimuus tulisi kuitenkin olla lähtökohtaisesti sisällä hallinnon toimintatavoissa ja asenteissa, ei ylimääräistä kuormitusta aiheuttava irrallinen työtehtävä.

Sivonen Tiina
Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry